

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Durmuş YILMAZ
Başkan

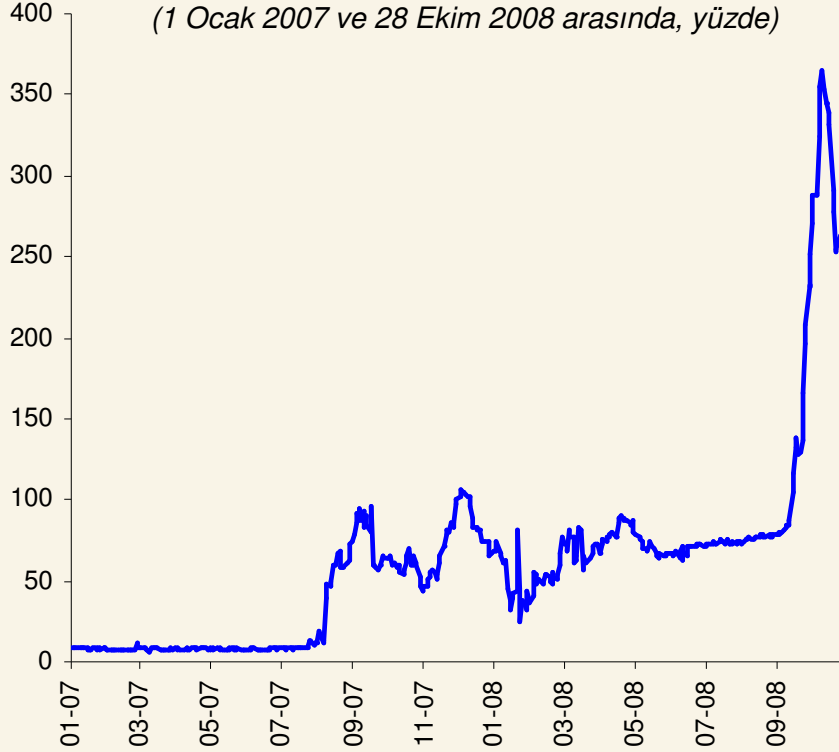
30 Ekim 2008

Küresel Likidite Sorunu - 1

Küresel likidite koşullarında arızî olarak olağanüstü değişimler gözlenmektedir.

3 Ay Vadeli LIBOR Faiz Oranı ile Gecelik Swap Getirisi (OIS) Arasındaki Fark (OIS Spread)
(1 Ocak 2007 ve 28 Ekim 2008 arasında, yüzde)

* Not: Kredi risk primi düşük olan OIS ile geri ödenmeme riskini içeren LIBOR arasındaki fark bankaların birbirine güven düzeyinin bir göstergesidir.
Kaynak: Bloomberg

3 Ay Vadeli LIBOR Faiz Oranı ile 3 Ay Vadeli ABD Hazine Bonosu Getirisi Arasındaki Fark (TED Spread)
(1 Ocak 2007 ve 28 Ekim 2008 arasında, yüzde)

Kaynak: Bloomberg

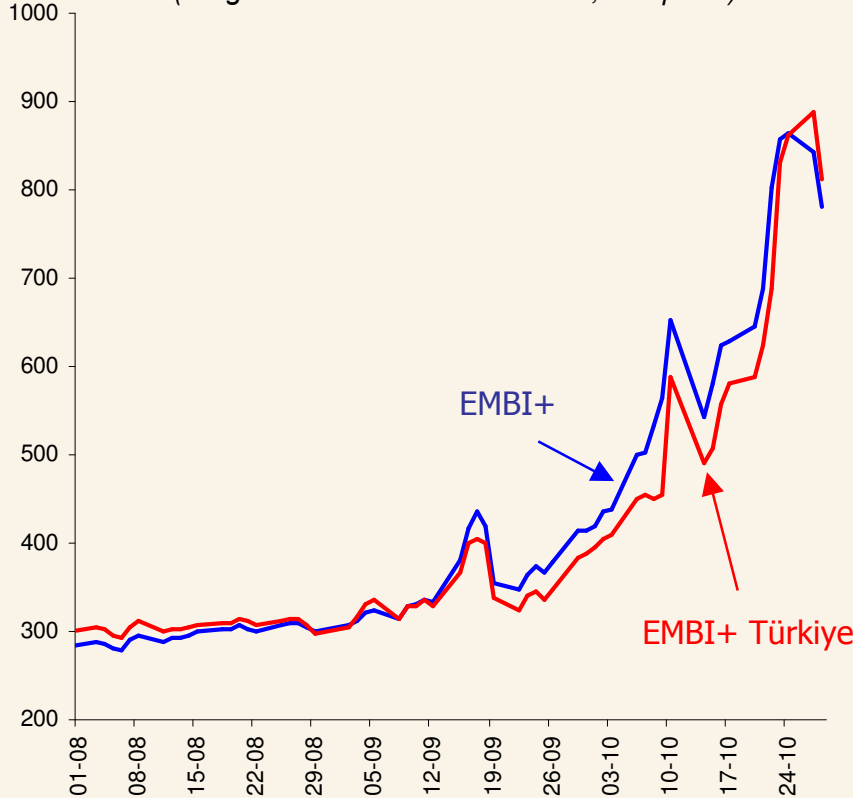

Küresel Likidite Sorunu - 2

Bu durum, uluslararası likidite koşullarına duyarlı diğer ülkeler gibi Türkiye'yi de etkilemektedir.

Risk Göstergeleri

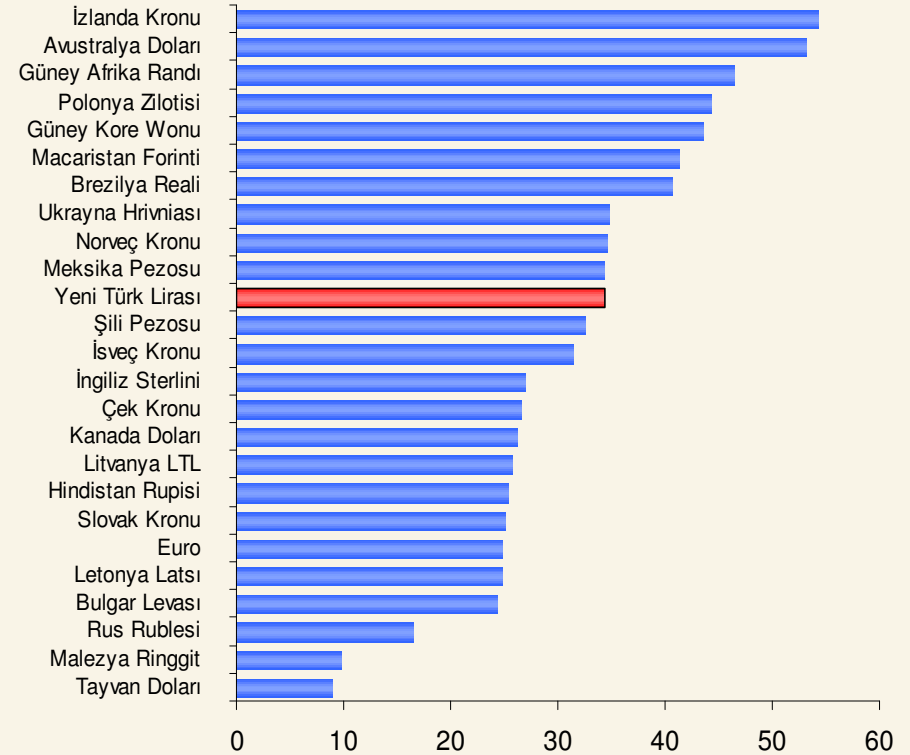
(1 Ağustos 2008 - 28 Ekim 2008, baz puan)

Kaynak: Bloomberg

Döviz Kurlarındaki Değişimler

(1 Ağustos 2008 ve 29 Ekim 2008 arasında, yüzde)

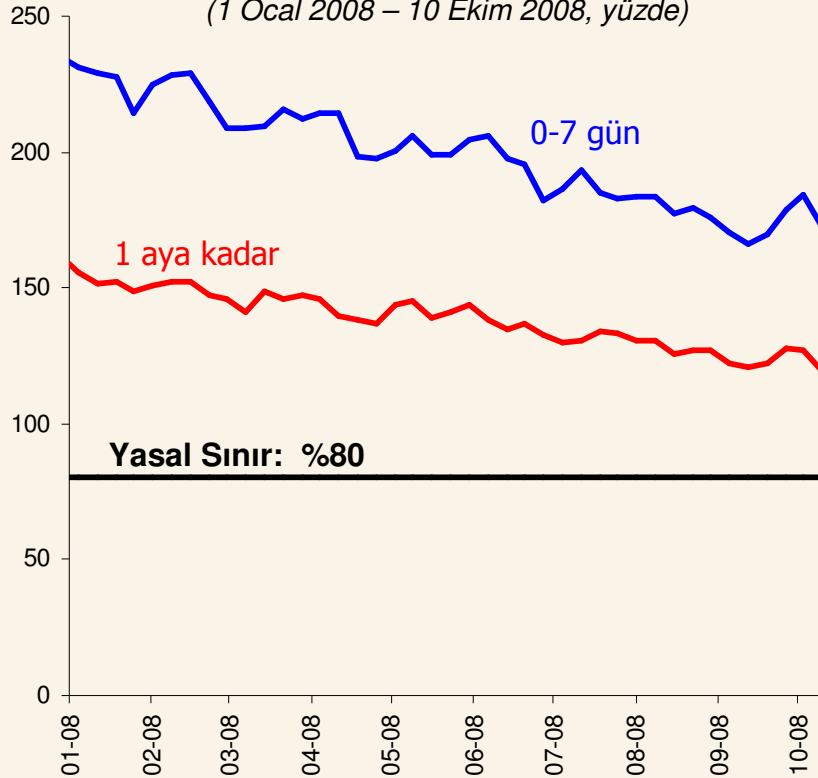
Kaynak: Bloomberg

Bankacılık Sistemi

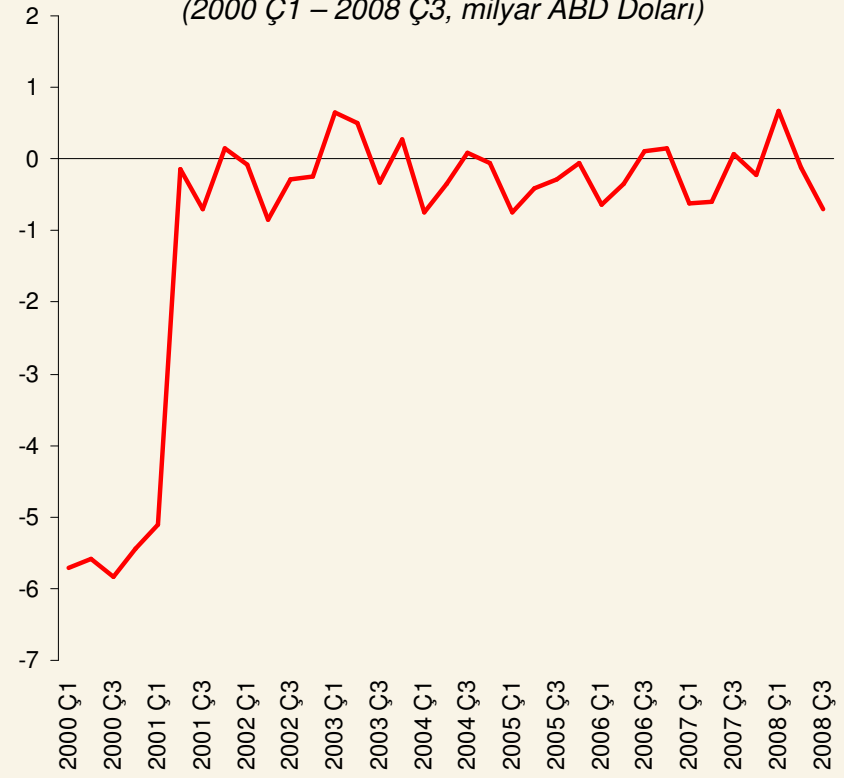
Türkiye’de bankacılık sistemi döviz likiditesi açısından krize göreceli olarak hazırlıklı yakalanmıştır.

Yabancı Para Likidite Yeterlilik Rasyoları
(1 Ocak 2008 – 10 Ekim 2008, yüzde)

Kaynak: BBDK, TCMB

Bankacılık Sektörünün Yabancı Para Net Pozisyonu
(2000 Ç1 – 2008 Ç3, milyar ABD Doları)

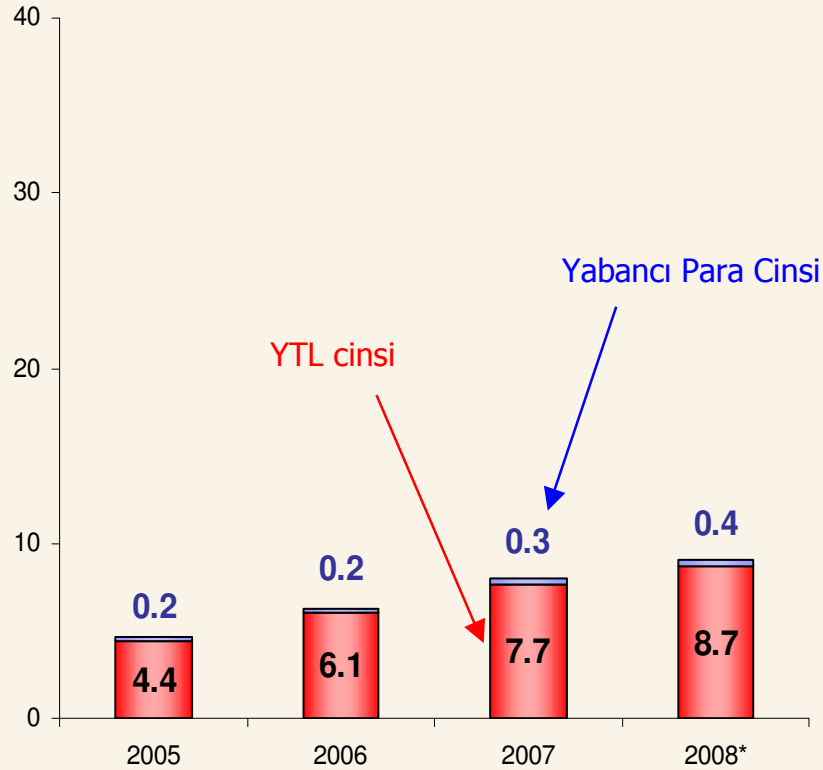

Kaynak: BBDK, TCMB

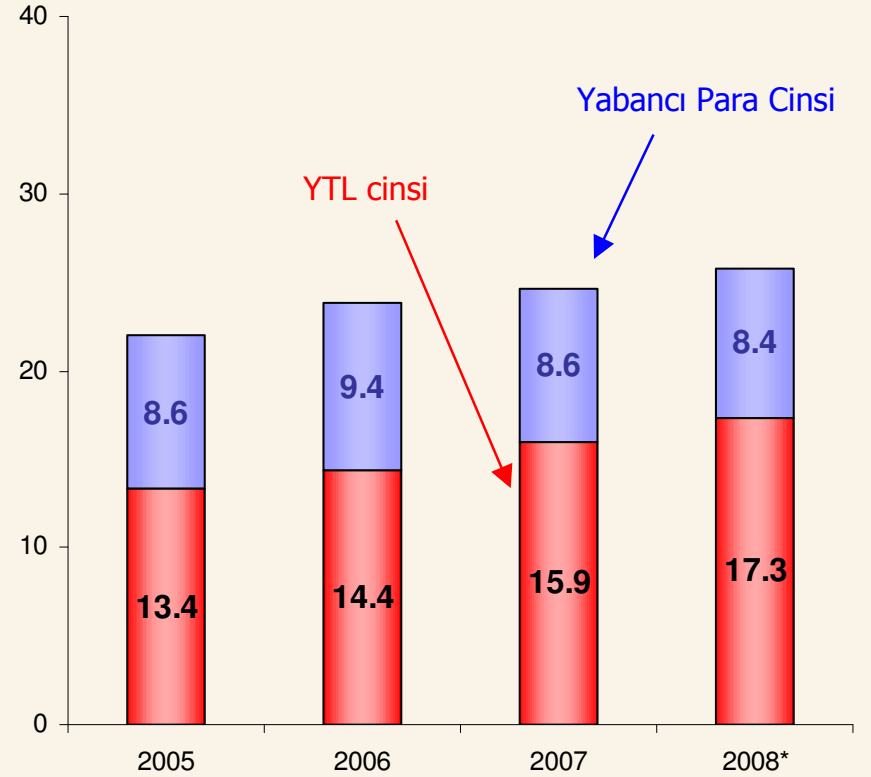
Hanehalkı

Tüketici Kredilerinin Kompozisyonu
(2005-2008*, GSYİH'ye oranı, yüzde)

* 10 Ekim 2008 itibarıyla
Kaynak: TCMB

Tasarruf Mevduatının Kompozisyonu
(2005-2008*, GSYİH'ye oranı, yüzde)

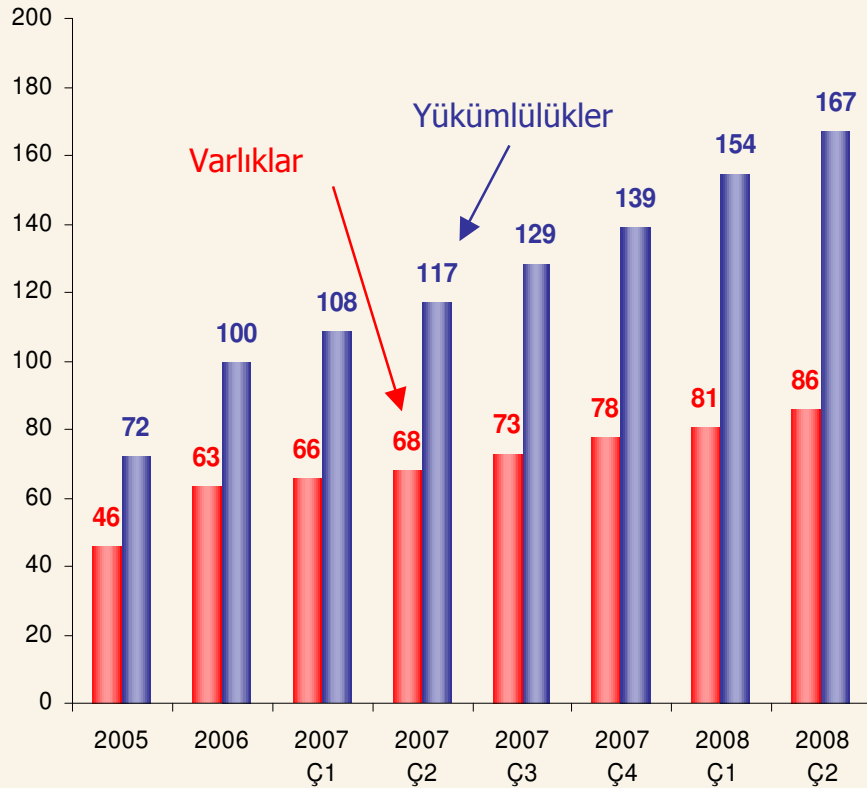

* 10 Ekim 2008 itibarıyla
Kaynak: TCMB

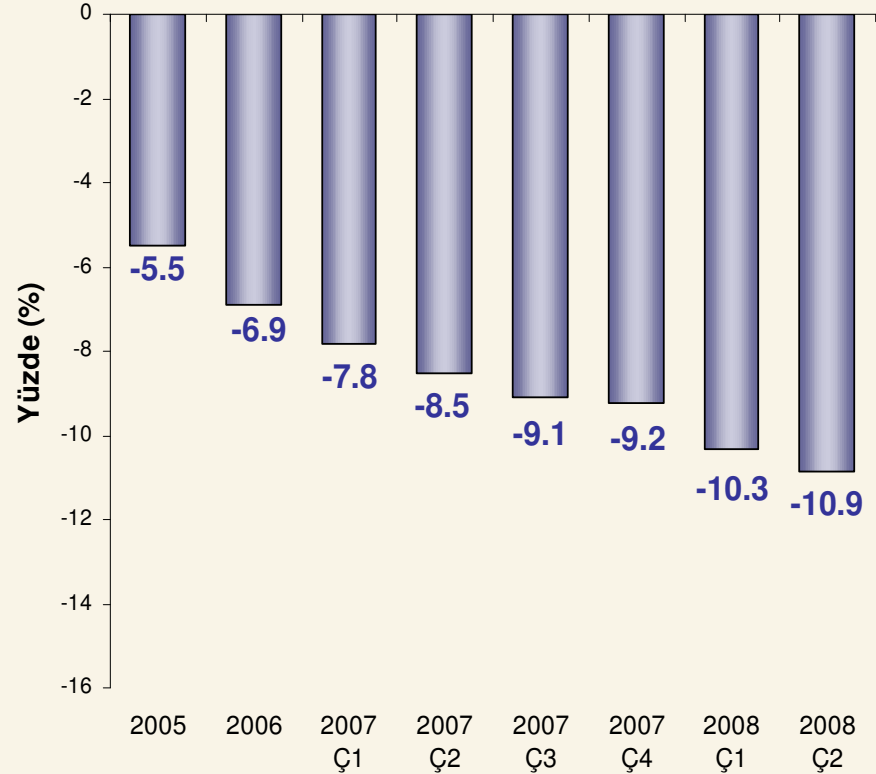
Firmalar

Firmaların Yabancı Para Varlık ve Yükümlülükleri
(2005 – 2008 Ç2, milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

Firmaların Yabancı Para Açık Pozisyonu
(2005 – 2008 Ç2, GSYİH'ye oranı, yüzde)

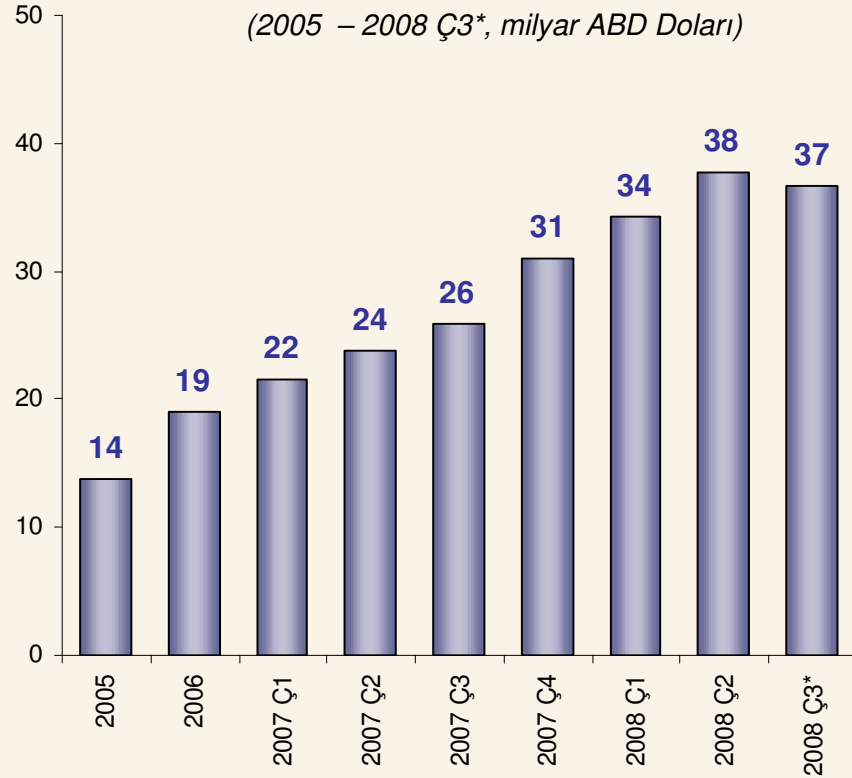

* GSYİH hesaplamalarında ABD Doları yıl ortalaması olarak alınmıştır.
Kaynak: TCMB

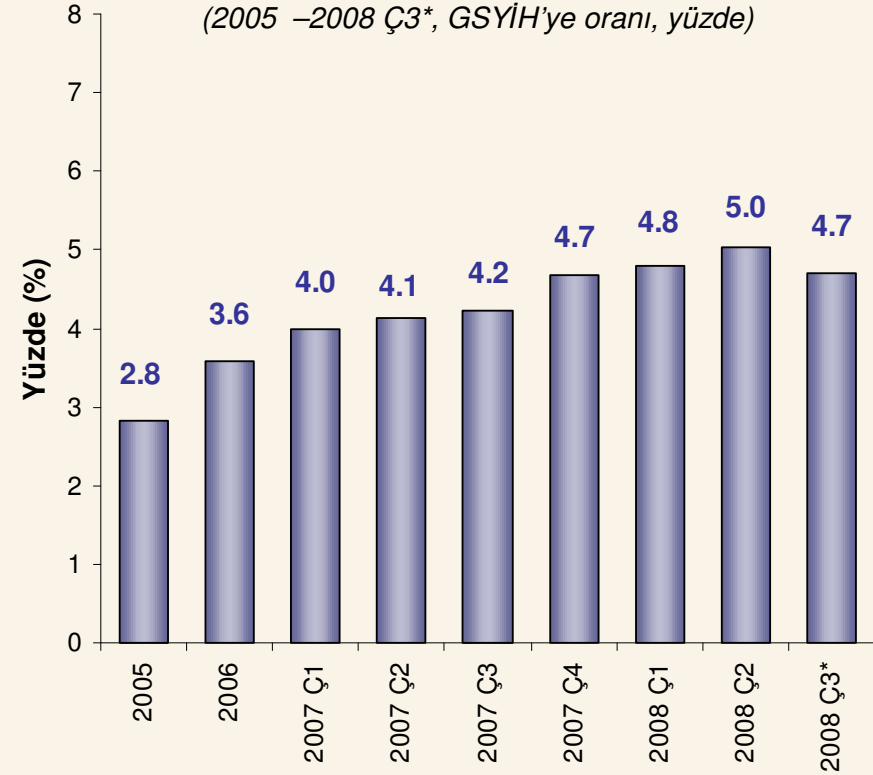
Firmalar

**Yurt İçi Bankaların Yurt Dışı Şubeler
Üzerinden Firmalara Kullandırdıkları Krediler**
(2005 – 2008 Ç3*, milyar ABD Doları)

* Ağustos 2008 tarihi itibarıyla
Kaynak: TCMB

**Yurt İçi Bankaların Yurt Dışı Şubeler
Üzerinden Firmalara Kullandırdıkları Krediler**
(2005 –2008 Ç3*, GSYİH'ye oranı, yüzde)

* Ağustos 2008 tarihi itibarıyla. GSYİH hesaplamalarında ABD Doları yıl ortalaması olarak alınmıştır.
Kaynak: TCMB

Döviz Likidite Önlemleri - 1

Merkez Bankası, bankacılık sistemi döviz likiditesinin öneminin farkındadır ve bu dönemin en az sorunla atlatılabilmesi için alınabilecek önlemleri aşamalı bir şekilde uygulamaya koymaktadır.

Alınan Önlemler:

- 1. Döviz Depo Piyasasının açılması*
- 2. Bankaların Döviz Depo işlem limitlerinin artırılması*
(5.4 milyar ABD doları → 10.8 milyar ABD doları)
- 3. Dalgalı kur rejimi ile uyumlu olarak, döviz piyasası likiditesini desteklemek amacıyla günlük döviz satım ihalelerine başlanması*

Döviz Likidite Önlemleri - 2

Merkez Bankası, bundan sonra da döviz piyasasının etkin çalışması ve döviz likiditesinin desteklenmesi amacıyla gerekmesi halinde ilave önlemleri imkanları ölçüsünde ve basiretli bir şekilde almaya devam edecektir.

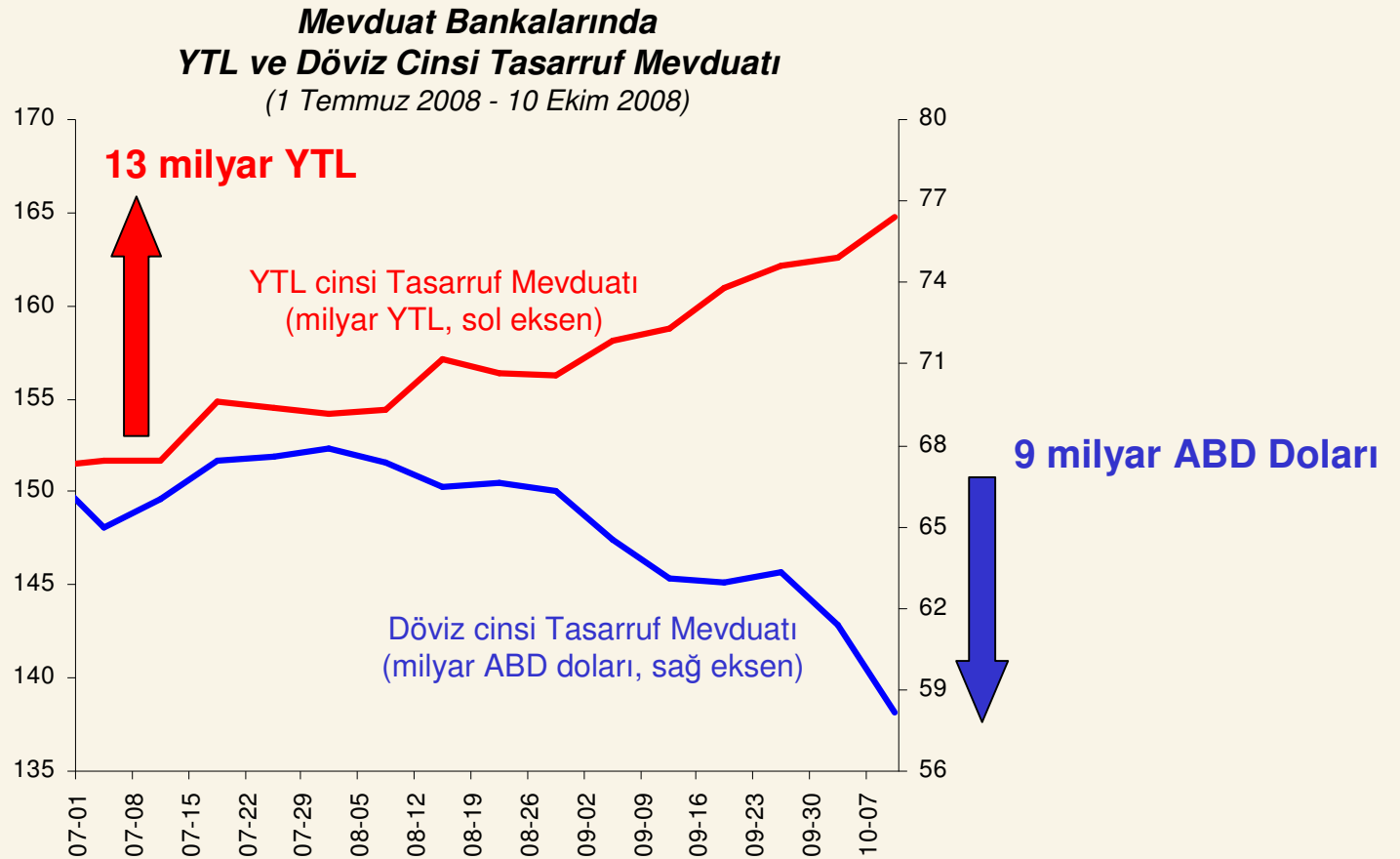
Alınabilecek İlave Önlemler (Sırasıyla):

- 1. Döviz Depo işlemlerinin limitlerinin artırılması,*
- 2. Döviz Depo faizinin, “nihai borçlanma imkanı” özelliği gözardı edilmeksizin düşürülmesi,*
- 3. Döviz Depo işlemlerinin vadesinin uzatılması,*
- 4. Döviz cinsi zorunlu karşılık oranlarının sınırlı ölçülerde indirilmesi*

Yeni Türk Lirası'na Dönüş

Bankaların yükümlülük tarafında gözlenen YTL'ye dönüş eğiliminin, kredilerde de gerçekleşmesi sağlıklı bir gelişmedir.

Kaynak: TCMB

Yeni Türk Lirası Likidite Yaklaşımı - 1

- Merkez Bankası'nın likidite yönetimi genel çerçevesi oldukça esnek ve bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını etkin bir şekilde karşılayabilecek yapıdadır.
- Merkez Bankası, YTL para piyasalarında hiçbir aksaklığa izin vermeyecek, ödemeler sisteminin sağlıklı bir şekilde çalışmaya devamını temin edecektir.

Yeni Türk Lirası Likidite Yaklaşımı - 2

Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde piyasada YTL likidite sıkışıklığı artarsa;

1. Teknik faiz indirimi erkene alınarak operasyonel yapı değiştirilebilecektir.
2. Likidite sıkışıklığının gelişimine bağlı olarak,
  - a. Repo işlemleri ile fonlama vadesinin uzatılması,
  - b. Doğrudan DİBS alımları,gündeme alınabilecektir.
3. Likidite sıkışıklığının kalıcı olarak artması ve diğer önlemlerin yeterli olmaması halinde YTL zorunlu karşılıkların sınırlı ölçüde indirilmesi gündeme alınabilecektir.

Politika Metinleri

- ✓ Son gelişmelerin enflasyon görünümü üzerindeki etkileri 31 Ekim 2008 tarihinde yayımlanacak Enflasyon Raporunda ayrıntılı bir şekilde değerlendirilecektir.
- ✓ 2009 yılı para politikası uygulamalarının genel çerçevesi 16 Aralık 2008 tarihinde açıklanacaktır.

Teşekkürler.